

APÁM 56 KERESZTJÉN

1956

2006

Váray Károly

APÁM 56 KERESZTJÉN

(Rekviem Apáink emlékére, ezen igaz történettel)

1.

A reggeli fény beosont a söprűvel
Kitámasztott konyhaajtón,
De anyám tüze már előbb csillant
A tűzhely tegnapi langy hamuján.
Apám, mint tisztos kisiparos
A kender illatában tette dolgát:
Gyarpítani az apák ősi vagyonát.
Nem csalással, lopással,
Az ármány ezer formájával:
Agitálással, proletár ideológiákkal,
Mert hitte, – talán ma már vége, –
Nem akarják kényszeríteni a közösbe,
Mert szorgos kommunisták
Naponta többször is zaklatták,
Adja már végre közösbe vagyonát!
TSZ, szövetkezet, volt a csábítás,
S néha erőszakkal készítés.
Kakasok reggeli hangja éppen elillant,
A nagy körtefa árnya besurrant,
S három alvó kisgyermek álmát
A ködkirály múltó világába sodorta.
A kövesúton álmos kocsikerekék
Unottan nyikorogva hallatták hangjukat.
A felhőtlen ég szép napot ígért, –
Pár perc s a NAP ékszerként ragyog.
A fazékban már rotyog az ízes lé
Az asztali krisztusi szent ebéd.

Fent az égen, pont a házunk felett
Megjelent egy apró szárny felleget.
Akár magasröptű sas is lehetett,
Prédát keresve a szárnyasok között.
Egyre lejjebb-lejjebb ereszkedett,
Hirtelen a konyhaajtó elsötétedett, –
Ott állt Moa elvtárs, az irodaszolga,
Kezében papír remegett sziszegve.
Közli anyámmal nyugtató hangon:
Házkutatásra van itt parancsom.
Majd sorba jött tizenkét marcona rendőr...
Majd sorba jött tizenkét marcona rendőr...
Oldalukon géppisztoly feketén...
Oldalukon géppisztoly feketén...
Kettő a nagykapunál maradt.
Házunkra a sötétség szakadt.
Belépni, kilépni tilos e perctől.
A kerítések mentén gyűlt szorgosan
A rések között bujkáló, kukucskáló
Kíváncsi megszeppent szomszédnép.

Házkutatás lesz itt ma Nagysága,
S kéretlen kettő bement a lakásba.
Kettő a kertajtóhoz sietett,
S megállt ott gyászba veretett.
Na ébressze a porontyokat gyorsan
S vigye az udvarra nyomban, –
Volt a parancs gyászos szó!
S anyám szeméből kicsordult
Az első morzsányi könny.

2.

Apámhoz négy géppisztolyos ment,
Akit ez bizony nagyon meglepett.
Abban a pillanatban másik kettő
Muti D. elvtárrsal ott termett,
Mint égből lehulló szikrázó kő.
Szilaj apám nem rettent meg!
Tiszta lelkétől, feje büszkén,
De kérdőn kutatóan tekintett.
Maga áruló, fogjon ásót kapát, –
Hallatta a géppisztolyos
Parancsoló lekicsinyítő hangját.
Boa elvtárs megmutatja
Az elásott fegyverek rejtekét,
S elindult a menet a kert felé.
Elöl ment Boa elvtárs, majd apám.
Hat rendőr géppisztollyal
Körbefogva vezette útját.
Amikor a körtefa árnyékát átlépték
Az udvar végén a kert előtt
Megállt a besúgó, s szótlan
Ujjával egy helyre mutatott.
Muti D. elvtárs elvégezte dolgát,
Csak ránézett a rendőrgyűrűre,
S hadnagy csak bólintott: mehet,
Maga már jó elvtárs!
Kijelöltek háromszor két métert,
Tessék itt vannak az elrejtett fegyverek.
Apám könnyedén ásott,
A felső humuszos réteg nem porzott.
Fürge szellő suhant át az őrök között,
Csak a körtefa árnyéka távolodott
Ördögi módon nyugatra.
A Nap már dagasztotta erejét
Apró nyilakként hullatta fényét.
Apám szemében a távolban
Megjelent egy vibráló kép!
Már folyt róla a csípős veríték.
S ott állt anyám könnyfátyolos szemmel,

Félelemtől remegő tiszta lélekkel.
Szoknyáját három szeppent gyermek,
Síri csendben nagy szemekkel,
Reszkető kicsi testtel, –
Hat kis kéz, mint karvalymarok
Szorították a fodrokat.
Ne bámuljon nagyság, mutassa a lakást, –
S hat rendőrrel az élen
Elindultak a szobák mélyén....
Kettő a nagyszobában, kettő a kicsikben
Kettő a konyhában és spájzban
Szorgoskodott, mintha elhagyott
Kincsesbánya kínálná értékét.
Valahonnét előkerült a kés,
S mint böllér a disznó bőrét,
Úgy hasította ketté az első tollal tömött
Bebetetlen ágypárnájának huzatát.
Aztán jött a dunna, a trozsák.
Sírt, üvöltött minden a lakásban!
S a kés, mint vad ha vérszagot érez
Vagdalt mindent: ruhát, terítőt.
Vér nem folyt, de ott volt szüleim,
S nagyszüleim több éves munkájának
Vörösen izzó verítéke,
Melyet többé senki és semmi
Nem tudott lemosni!
E vért nem lehetett eltakarítani

3.

Nem lehetett megsemmisíteni!
A tollak, mint angyalkák repkedtek
Beterítve mindent,
Fehér gyászba öltöztetve: a pallót
A bútorokat, a mives rézcsillárt.
S jöttek a szekrények, – tombolt
Az állati ösztön, vagy a dicsőség.
A mozaikos szekrény alsó fiókjában
Egy könyv feküdt Horti dombornyomatával.
Maguk ronda fasiszták, – szólalt az egyik,
S nyomban elkobozta nagy buzgósággal.
Jöjjön Nagyság a spájzba, – szól a másik,
S anyám ment, inkább vánszorgott.
Gyermekei a gép mellett reszkettek.
Anyámmal kiöntették: a cukrot, a lisztet
A befőtteket, – ott kerestek fegyvereket.
Közben bent a szobában
Tovább tombolt a düh vagy vágy.
Előkerült egy ébenfa ékszerdoboz,
Több generáció szorgos eredménye.

A pár ékszer mi díszítette
Munkával, – tisztos munkával szerzett
Amolyan polgári kis vagyon,
Mely lett volna örökség egy napon.
Ronda kulákok, megérdemlik, –
Szólt az egyik, bölintott a másik.
Közben az asztalon végleg elveszve
Összefolyt: cukor, liszt, befőtt.
A zsírosbödön tartalma is oda került.
Moslékként feküdt a téli biztonság,
Ott feküdt a polgári múltunk
Szétvágva, széttépve mindenünk.
Anyám egyre sápadtabb lett, –
Lehet, csak a liszt szállt rá,
Mert ködlisztbe borult otthonunk,
S nem tudtuk mi lesz, ha szétoszlik.
A mindenható pártbizottság
Ránk tette hatalmas pecsétjét, –
Megpecsételve sorsunk jövőjét.
Ott lebegett felettünk a félelmetes
Hatalmas korong, csöpögött róla
A lila indigó, megjelölve, – mindörökre
E családnak e rendszerben vége.
Ott remegett anyám s én
Hétévesen, húgom öt
Nővérem már kilenc volt, –
Szívünk tudattalanul apánkra gondolt,
Mert a pillanatnyi, a gyors rettenet
Széttépte a családi érzelmet.
Csak órák múltán eszméltünk, –
Itt valami szörnyűség történt velünk,
Pedig minden lépés évnek tűnt
A ránk zúduló félelemben.
Szobák után jött a padlás,
S ha valaha volt ott rend
Az feloldották a kukorica szemekben.
Dél körül, nyilván az ebédre gondolva
Már csalódottan, lelassulva
Unottan nézegették egymást,
S arcukon egyre jobban kiült a csalódás.
Lesz itt munka, lesz bizony, –
A lakásbelső, mint szeméthalom
Kukucskált ki az ablakon:
Érték, munka, becsület
Mind, mind sárba tiporták.

4.

Minek generációkon át küszködni,
Mikor egy rabló pillanat
Gazdagságot teremthet!
Míg a lakást feldúlták
Apám hat géppisztoly tekintetében
Lapátról lapátra adta ki erejét.
Már nem ment könnyedén,
A Nap delelőn hányta a hőt.
Apám testét izzó por fedte,
S a lecsorduló izzadság
Sárpatakokat rajzolt ernyedő testére.
Két ásónyom után már nem termőföld, –
Valamikori sittbánya került elő, –
Kövek, téglák, mindenféle törmelék:
Üveg s porceláncserép, fémhulladék,
Díszítették a föld mélyét.
Valószínű itt e Föld kerekén
Ez volt a legnehezebb rész,
Mintha tudta volna Muti elvtárs
Melyik az – az udvar rész,
Mely móresre tanítja apámat.
Már nem kellett ásó, kapa,
Apám a földet kézzel kaparta.
Kezét megkarcolva csak halványan
Csörgedezett a sáros vér.
Menjenek, ne bámuljanak, –
De a szomszédok nem tágitottak.
Szótlán nézték, sokan halkán
Szinte némán jajgattak,
Átérezték a fájdalmat, mely Apám
Torzult arcáról feléjük szállt.
Ott állt apám a gödör közepén,
Talán már volt egy méter mély.
Sem lőszer, sem fegyver
Nem került elő,
De ez még mindig nem volt elég.
Csak tovább, tovább, – volt a parancs,
De már némábban, lanyhábban.
Apám szótlán, büszkén,
Tisztán, nem megszegyenülten,
Talán a jövőben bízva
Tovább ásta mások szennyét.
Már nem járt a keze olyan gyorsan, –
Lassabban, egyre lassulva.
Tisztes munkájához kiváló idő,
De most pokol volt a hő.
Néha –néha felnézett az égre, –
Istenhez fohászkodott kérve kérte:

Legyen már vége !
Lassan megtört a büszke polgár,
Majd mi megmutatjuk kik vagyunk,
Hagyták is a leskelődő szemeket,
Csak néha legyintettek egyet,
Mintha legyet hessegetnének
Tudva úgyis visszatér.
Apám jó futballista volt,
De egy a tizenkettő ellen, –
Most mily rettentő e pálya!
S a lapátról nehéz labdák hullnak,
Egyre nehezebbek, – lassan
Ólommal telik a könnyed gömb
Megcsúfolva apám fürge lábát.
Feje, mint az óramutató
A déli átbillenés után egyre jobban,
S mindjobban előre billent.

5.

Csak tovább, tovább, – már
Nem parancsszó volt, csak úgy
Viccből odadobott szó,
Melyet a halandó már alig értett.
A sok elásott szemét nem fogyott.
Ajakai elhalványodtak,
Kiült rá a víztelen csípős szik.
Ráncok jelentek meg az arcán,
Csak belül látszott tiszta mosolya.
Dolgos, családszerető, katolikus
Kisiparos volt, a szakma mestere.
Nem értette minek a közösbe,
A sok dologtalannal, léhával
Megosztani a nehéz munkával
Több generáción keresztül
Megszerzett becsületes szakmát,
Melyben szentül hitt,
S öröknek vélte fennmaradását.
A szovjet tankok már elmentek,
S most mégis eszébe jutott egy mese,
Mely ott lebegett előtte:
Amikor a csavargó dologtalan
Tagbaszakadt léha összeverődött
Pénzéhes csürhe banda,
Kapualjba sötéten meghúzódva,
Kiküldik a legkisebbet, Dávidot,
Ki pökhendi bátorsággal, –
Hiszen a nagyok fegyverei védik, –
Ha Góliát is jön felé, pénzt kér,
S ha nem kap,

Megjelennek a verő legények,
S bizony Góliát is meginog!
Apám is meginogott!
Már alig látszott ki a gödörből.
Lába –keze remegett.
Várta az altalajt, a tiszta homokot,
Mint fáradtan munka után
A friss tiszta fehér dunnát.
Apám felnézett az égre.
Sohasem hitt a csodákban.
Most a feje felett megjelent
Egy fodrozódó felleg.
Fekete pont vetült apám
Meggyötört lankadó testére.
Lassan szétnyílt a sötét felhő,
S közepén egy fehér kereszt
Rajzolata jelenet meg.
Az átsuhanó napsugár
Apám hátára vetítette a keresztet,
Aki ott állt mint feszület.
Kezében remegett az ásó.
Már nem izzadt, – nem volt mit.
Nyelve fehérén lógott,
Halkan hörgött, nagyon halkan.
Egyszer csak a szomszéd felől
Valaki félénken megszólalt:
Legalább egy pohár vizet
Adjanak neki!
Hallgasson kollaboráns, megjárhatja.
Apám már moccanni sem tudott,
Mégis percek teltek el,
Mikor az egyik rendőr, –
Talán a hadnagy, –
Boa elvtársért küldött...

6.

Boa elvtárs távol volt
Jobb nem látni semmit.
Muti D. elvtárs a besúgó
És Szegfű T. a neje
Az első lakrészben bezárkózva, –
Talán mindent megbánva
Imádkoztak.

Apám remegő kézzel nyúlt
A félig pohár vízhez.
Megfogta.
Szájához emelte.
Szemét lesütötte.
Ö-ö-nöm, – nyögte fájdalmasan.

Lassan, nagyon lassan kiitta.
Senki, de senki nem szólt,
Nem kiáltott senki:
Legyen végre vége!
A nagy kupacból kukucskáló
Porcelán darabok,
Mint kiforgatott szemek
Vadul csillogtak, –
Farkasszemet nézve apámmal.
Apám nem könnyörgött,
Nem kért,
De azt már tudta:
A megalázóké lesz a világ,
A meggyalázott polgárságnak vége.
Tartása volt, – emberi,
S mikor a hadnagy mutatta, –
Na áruló, tovább, – ő folytatta.
Végre sárgállott a fémes csillogású ásó.
Ott volt előtte a várva várt talaj.
Meginogott, –
S a naplemente
Sasszárnyként suhant el felette.
Rejtett fegyverek helyett
Apám vérével, izzadságával keveredett:
Kőtörmelék, tégladarabok,
Cserépedénydarabok, rozsdás ácskapcsok
Oltott mész darabok tarkállottak,
S talán nevettek is.
Még egy világháborús töltényhüvely,
Vagy egy rohamsisak, –
Semmi, de semmi nem került elő.
Rendőrelvtársak elég volt mára, –
Ez amolyan vezényszó lehetett,
Mert minden egyenruhás
Szedelőzködött.
Kifelé, – unott parancsszó,
S apám, mint a béka
Mászott kifelé.
Mefogta a gödör szélét,
A porhanyós föld fölét,
S visszacsúszott szegény.
Két-három próbálkozás után,
Hol lábra, hol hanyatt visszaesve,
Mint sebzett vad a véres avaron
Kínlódott csúszva mászva vergődve,
Egyetlen elvtárs tiszta keze
Sem nyúl a mélybe.
Igaz nem is nevettek,
Csak bambán bámultak.

7.

Apám kupacot hordott a gödör sarkába,
S így arra állva végre
Feljutott, fel, talán akkor
A mennyekbe.
Ingjét felöltötte,
Kabátját kezébe fogta.
Tizenkét géppisztolyos közrefogta,
S elindultak vele a hosszú útra.
Görnyedt testét kínlódva egyenesítette,
Talán a szomszédok vagy a családja
Előtt szégyellte gyengeségét,
Mert belül büszke volt, –
Hiszen hamis volt a feljelentés.
Amikor elhaladtak anyám előtt
Az egyik rendőr odavetette: –
Velünk kell jönnie!
S vitték apámat a kapitányságra,
Vitték a kapitányság pincéjébe.
A főúton egy kilométer
Hosszú terhes végtelen út.
Apám tizenkét géppisztolyos rendőr
Gyűrűjének közepén...
Apám tizenkét géppisztolyos rendőr
Gyűrűjének közepén...
Ment, inkább vánszorgott,
Nem látott, nem látott semmit.
Ám a pártbizottság épülete előtt
Hozzá szál egy munkásőr hangja,
Aki nem gondolta, hogy meghallja.
No ennek annyi, ennek nyek!,
S mint a hatalom őre
Lustán rátámaszkodott
Az ablakpárkány márvány kövére.
Apám ment, vagy inkább vánszorgott.
Teste egyre kisebb lett.
Kis emberré töpörödött.
Háta meghajlott.
Lába inogott.
Körötte suttogott a kíváncsi nép, –
Gyilkos, tán rabló,
Vagy csaló.
Apám előtt kinyílt a cellaajtó.
Betessékelték,
S kattant a zár.
Étlen szomjan fetrengett,
Semmit vagy mindent értett.
Anyám ott maradt a feldúlt házban,
Három gyerekkel magányban.

Másnap anyám meglátogathatta,
Talán búcsú lehetőségnek szánták,
Mert a következő napon
Kaposvárra vitték.
Hogy enni, inni mikor kapott?, –
Anyám csak a könnyeire emlékezett.
Két évig hurcolták
Börtönből börtönbe.
Igaz néha hazaengedték,
S mikor visszament
A gyermekei éltették.
Senki nem segített!
Apám egyszer azt írta, –
Védd a gyermeket, akár a körmöddel,
Mert az a legnagyobb érték.

8.

Mindent elvehetnek,
Kirabolhatnak kifoszthatnak,
De ameddig a gyerekek élnek
Mindig van remény.
Soha nem jöttünk anyagilag rendbe.
A szétszabdalt, szétvágott holmik
Silányabbra cserélődtek.
Anyám, – amikor az éhezés kerülgette
A családot, – hónapokkal később
Felnyitotta az ébenfa ládikót,
El akarta adni a szerény
Családi ékszert,
Mert a nyomor kényszer nagy úr!
Felnyitotta s lám
A fele hiányzott: aranykaróra
Pecsétgyűrű.
Bár az utóbbi elveszett,
Sorsunk is megpecsételődött.
Családunk egyben maradt.
Az iskolában kiközösítettek lettünk.
A mindenható pecsétet
Soha nem értük el.
Továbbtanulás, telefon elmaradt,
De becsületet, tisztességet
Dolgos polgári nézetet
Megtanulni:
Ma is eljöhetnének hozzánk.

Utógondolat:

Hat éves éppen múltam
Mikor apámat megalázták
Nem nyúltam addig
Hiszen fájó volt a múltam

Ásott apám, sárvér folyt
Meggyötört arcáról
Hat géppisztoly árnyéke
Volt a hús szél

Több köbméter elásott
Szemét és kötörmelék
Homályosította el
Anyám remegő könnyét

Büntelen volt, akár a lelke
De bocsánatkérés
Haláláig nem kísérte
Bennem csak forr a remény

9.

TÜNDÉREKNEK KÉPZELTEM A CSILLAGOKAT

Álmodtam szép csendes éjeken
Ifjú lelkem az égbe szökölt
Alig elhagyva anyám keblét, hét évesen
Tündéreknek képzeltem a csillagokat
S tündérpalotának a csillogó égboltot
Gyermek voltam, gyermekek voltunk
Egy téli reggelen semmit nem értettünk
De mindent – mindent éreztünk
Azon a napon eltűntek apák
Megmaradtak a könnyező anyák
Eltűnt a tanári kar fele
S már senki nem tekintett
A házak elé kirakott üres üvegekre
Valami vörös dologról suttoztak
S várták a szovjet tankokat
Én tündéreknek hittem a csillagokat
S még gyönyörűbbeknek a naplementében
Szépeknek a vörös naplementében
Anyám ma is szörnyű volt az álmom...
Jöttek a tündér csillagok
Csak jöttek, ömlöttek
csillagok, csillagok mindenütt csillagok
mint kerek, kerek
mint fogaskerek, fogaskerek
csillagkerek, csillagkerek
csillagfogaskerek, csillagfogaskerek
a vörös naplementében

vöröscsillagfogaskerekek
vöröscsillagfogaskerekek
forogtak-forogtak-forogtak
zúzták a testet, a lelket, a szellemet, a hitet
mint szőlődaráló a szőlőszemeket
must helyett folyt a vér, ömlött a könny
a jaj-folyam habozva hömpölygött
A tömeg itta a mustot,
Itta a vörös murcit, – mások méltóságát
Itta a munka nélkül szerzett vagyont, – itta-itta
S amikor elfogyott
Az utált nyugat családjai által megtermelt
Forintok kölcsönei folytak
Igaz kis hányadából szocpolt hoztak létre,
Melyet időtlennek hittek
Ma amikor omladoznak a kaszárnya szocreál épületek
S nincs saját erő, nincs saját tehetség
Most tudja meg
A kijózanodni nem akaró murcis nép, mi a múlt...
A háló már lesi és méri, az alkotók, polgárosodók
Újabb gazdagságát és ismét szocpolt hirdet !
Lerészegedett tömeg itta a vörös murcit,
Nyelte a vörös éltető erőt
Nélküle, mint fagyöngy a fakó fán,
Zöldellő rügyeit hátrahagyván élettelenül hullna
A csontkemény száraz fatörzsre
Csak forgott – forgott a nagy vörös kerék
A lerészegített tömeg nem józanodott ki
Ha megkívánta, kulák szomszédja vagyonát
Feljelentette, s máris birtokba vehette:
Annak tisztos lovát földjét s házát
Csak egyet nem: a szorgalmát, becsületét
Hitét, kitartását, s emberi lelkét
A megspórolt filléreken vett föld, eke s ló
Semmitmondó TSZ köztulajdon lett
A kifosztogatott grófi kastélyok értéke
Értéktelen préda lett

10.

Ha másra nem, – a jeles festmény
Tyúkól, disznóól tetőnek megfelelt
A csillagmátrix becsapott proletárjai
Rokont testvért, sőt szülőt „beárván”
Lépett feljebb a lenini létrán
A polgári múltjáért bemocskolt
Tisztos ember másnap már
Valamelyik börtön mélyén találta magát
S várta a meghurcolás
Burzsuj, kulák, kisiparos,
Hallatszottak a megvető szavak

A csillagvezérek tovább fonták a hálót
Végig is húzták az országon
Az ügynökök nyugtázták a jó fogást
A zsidók csak szenvedtek
A gyilkos horogkereszt pörölyök
Félelmetesen kaszálták a lelkeket
Akit megöltek a horogkereszt pörölyök
A testek utolsó jaj szavakkal
Vitték magukkal a fájdalmat
Szörnyű volt a tett !
De a vöröscsillagfogaskerek, – igaz öltek, sokat
De inkább zúztak!
És a lélekben – testben megcsönkultaknak
Nem jutott még az utolsó jaj szó sem
Életen át kellett jajgatniuk szenvedniük,
Fájdalmukat lélekpedőbe tekerve viselték és viselik
A lelket akarták kiűzni a testből
Korbácsütésre jajgattak, –
Sivalkodott a lélek, a szerencsétlen, a hittel teli
A múltat gyökerestől tépték ki
Hátul az iskolapadban ültek a senkik
Elöl a valakik
A senkik nem beszéltek a szüleikről
Szégyellték polgári múltjukat
Szégyellték a kulák múltjukat
Vagy egyszerűen csak a rájuk szakadt szegénységüket
Generációkon át megszerzett s elvesztett földjeiket
A valakik az első sorokban nevetgéltek
S örültek az új gazdagságnak
Könnyekben szállt el a lelkem
Vérezve sikongva a testem
Valaki vágyta a lelkemet
Mert mohón felitta
Én azt hittem: dolgozva
Szorgalommal gyarapodni nem bűn
Lopni, gyilkolni, másét megkívánni, az igen!
Káromkodni, Istent megvetni
Kiverni a testből a hitet, az igen!
Új Álkrisztus született – üstökös –
Csillagkorbács mely terelte a népet...
Mely izzó vasként hatolt a testbe
Égetett, jaj de fájt, s vízesésként zuhogtak a könnyek
A könnyek nem tűntek el, soha nem tűnnek el!
A könnyek megfagytak, gyémántkristályjéggé fagytak
A fagyott könnyek őrizik létüket sorsukat méltóságukat
Ezt az egyetlen csillogó kristályt nem rabolták el
Ez az egyetlen jég, mely égeti a csillagkorbácsosok kezét
A lefejezett polgári múlt már néma volt
Recsk, Kistarcsa, Nagytarcsa, Hortobágy
Nyelte el a vágyak hangját, a múlt szorgalmát
Generációkon át megszerzett tisztességet
Új gazdához került, mintha értéktelen vásári ló
Vagy festmény lett volna a kalapács alatt

11.

Én tündéreknek képzeltem a csillagokat
S tündérpalotának a csillogó égboltot
És forognak a kerekek
Ma is forognak a kerekek
Csillagmátrix –, csillagháló feszül felettünk
Az ingyen szerzett jelen nagy összetartó erő
A kifosztott lelkek kalodáját őrizni kell
A csillagmátrix egész hadsereg
A múlt levitézlett obsitosai
Fizettet Párttitkárok és titkárnők
100 000-es serege
Fizetett szakszervezeti titkárok és titkárnők
A rendszer szolgálóleányai
50 000-es serege
Munkásokat védő munkásörök
60 000-es serege
III/III. és hálózata, a KGB hűséges kutyuskája
10 0000-es armada
Koma-sógor, – a munkanélküliség jólfizetett vattaemberei
100000-es tömege
November 7., április 4, május elseje lelkes éljenzői
Tízszeres prémiumért éltették
A csillagfogaskerekes mechanizmust
A legjobbaknak Szocialista Hazáért Érdemrend,
Magyar Szabadság Érdemrend,
Munkás – Paraszt Hatalomért Érdemrend,
Is dukált s gyermekeiknek felvételi nélkül egyetem
Míg a becsapott kis proletár – nem az elit –
Megkapta a sörét és virslijét
E hadsereg fele rokkant nyugdíjas lett!
Másik fele a közöst felosztva kapitalista vállalkozó!
Rettenetes kaméleon, a csillagmátrixon
A kiszorult, ismét csak proletár
Vagy mindent előről kezdő, küzdő...
A szerencsésebbek a visszakapott vagyonnal
Újra polgárosodhatnak
Titkosszolgálati emberek, besúgók, spionok
Ezekért dolgoztak a proletárok
S ma részben ezekért dolgozik a munkás
Miért is bántanám a törekvő akarást
Melyet nem támogat a csillagkorbács
De hát kellett a pokoli kerék
Nyugaton a munkás lám ma is jobban él
Kádár, a murcitól lerészegedett tömegnek
Nadrágparcellázott kistulajdont adott
A hűbéresek már balatoni villára is szert tehettek
Ma a volt derékfájós proletár
Sikongva művelgeti a kádári emléket

Míg nyugati munkás társa
A balatoni villákban s tengerparti üdülőkben élik
Ezüst és aranyéveiket
Most is leng a csillagmátrix
Kegyetlenül forognak vöröscsillagfogaskerekek
S évtizedes tapasztalattal dolgozik a csillagkorbács
Mi lesz veled tisztos polgár
Ki büszkén őrizheted a jégkristálykönnyek múltját
Jönnek a sátáni csillagok
Csak jönnek, ömlenek
csillagok, csillagok mindenütt csillagok
mint kerekek, kerekek
mint fogaskerekek, fogaskerekek
csillag kerekek, csillag kerekek
csillagfogaskerekek, csillagfogaskerekek
a vörös naplementében
vörös csillagfogaskerekek
forognak-forognak-forognak
zúzzák a testet, a lelket, a szellemet, a hitet
mint szőlődaráló a szőlőszemeket
VÉGE

Barcsötvenhat virágai és elszáradt levelei

Éljen Rákosi, éljen Rákosi, éljen Rákosi
S ima helyett a hitet tagadva reggeli
S esti ima helyett ezt mormolta
A Barcs testét fojtogató iszalag
Tarcsa, Vikto, Drávaerdő, Szilonics,
Tüsképuszta, Ferenctelep, Középrigóc
Megannyi hitét vesztett Rákosit tisztelő
Kanász, kisparaszt, kalandor volt cseléd
S tán akadt köztük ki csak jobb életet
Remélt munkával vagy anélkül
Egy rendelet értelmében a Barcs melletti
Szilonics – pusztán ingyenföldhöz jutott
Nem örökölt, nem megdolgozott
Béren vett földet, – másoktól elkobzott
Nagybirtok egy darabjának lelkét
Dolgoztak, tán hittek is a munkában
Ám már megfogalmazódott
A Népi Demokrácia fontos pillére
A közösbe vetett hit ereje
S ki ebben hitt területét tovább
Gyarapíthatta elkobzott vagyonnal
49 január végén, megalakult Barcs-on
Akkor tán nem kalandor céllal
A nagy név tiszteletére a „Rákosi Mátyás”
Termelőszövetkezeti csoport
Vagyonuk akkor tán fél tucat búza
Ugyanennyi kukorica
S mivel három a magyar igazság
Ennyi volt az igavonó lóállomány
Az ingyen föld vonzó volt
Hiszen a bolhóiak főleg rokonok barátok
Emelték a kalapot
S Barcs felé áramlottak, – hitték a gazdagságot
1951 augusztus 20-án
Barcsi Vörös Csillag Mezőgazdasági
Termelőszövetkezet, mint kirakat
Megalakult hamis példát mutatni
Országnak-világnak !
S lám a sorscsapás: szárazság, jégverés
52-ben már, elvitte a reményt
S egyre kevesebbet ígért
Utána bizony egy pár krumpli lopásáért
A TSZ-en kívül találta magát
Kit kínozott a csábító éhség
Később javult az elárvalni látszó közös
Hiszen a Vörös Csillagnak már ekkor
Megkezdtek az állami támogatás pumpálását
Mely napjainkig tart mintha csövön folyva
A megmentő manna
S hogy jobban lássuk a realizmust

Hát a juhász is teljesítette rá szabott tervét
Vállára véve a közös terhét
Hatvan anyajuhtól 66 bárány ellett
Az iszalag egyre gazdagodott már
Hetvenkét család épített magának házat
Míg az elűzött kulákok Pécsen és Komlón
S környező településeken megbújva
Élték nyomor életüket
S mily nagy bűn volt mikor ötvenhatban
Október 30-án megjelentek Barcsra
Visszavenni jogtalanul elbitorolt vagyonukat
Ám a tagok széthurcolták „vagyonukat”
Bizonyosan féltve mások tulajdonát
A szovjet védő sasszárny alatt
Új erőre kapott a közös ígéje
Rang lett az elvtárs s hatalom
Most már szinte mindent lehetett
Az elvtársi hatalom mindenhová beférkőzve
Fellazította a maradék polgárságot
Egyre latyakosabbá vált Barcs tája
Röhögő elvtársak és félelemtől reszkető
Tulajdonnal bíró de a közössel nem szimpatizáló
Rétegre szakadt a Dráva – völgye
S amikor látták a szinte szabadrablás lehetőségét
Mint véres testben a piócák
Úgy falták az elvtársak mások vagyonát
A rablott falat jól esett
Csak a kifosztott lett végleg elesett
Helyi s vidékről idevezényelt besúgók
Szimatoltak, mint az elvtől felajzott kutyák
Leleplezni az ellenforradalmár maradványt
Agitátorok hada lepte el a községet
Naponta kerékbe törni a közöst elutasítót
Az elűzöttek lakásait jó komcsik kapták meg
Az egyemeletes is gazdát talált ki árulással
Beköppéssel, hálálta meg a „vörösház” jóságát
Volt ki nem bírta elviselni
Házastársa hitványságát, s öngyilkosság
Szabadította meg lelkiismeretét
Nagyhíd utca is remegett, mert a többször
Odasereglett rendőrség, munkásőrség
S besúgók hada, a szovjet emlékművek
Lerombolóit ott vélte megtalálni
A pártbizottság verőgéppé alakult,
Mint az inkvizíció idején
Próbálták kiszedni az emberek tettét
Többen kik féltek, disznóólak mélyén
Várták az enyhülés szellőjét
A hatalom érettségi nélkül jogi doktorokat
Fargott, kik hűséggel szolgálták
A szovjetnyúlvány nagyokat
A nagy szövetkezet is megtalálta útját
A Pécsen állomásozó szovjet parancsnokság

Lett az „elválaszthatatlan örök” barátság
E barátság első emberré emelt egy
Rákosi „TSZCS” alapítót
Kit egy évig beszélni tanítottak
Hogy szólni tudjon becsapott népéhez
Barcs életében eztán a „TSZCS” lett
A mindenható úr
Míg az új gazdagok tovább gyarapodtak
A kirekesztettek éheztek s reszkettek
Tovább gyarapodhattak, ezt megtanulták
Hiszen a zsidó vagyon zárolásának feloldásával
Sáncpusztát azonnal széthordták
Almásutca őslakossága szegénységre jutott
Nem akarták a közösséget, ezért
Munkát, ellátást nem kapott
Terményeiket a szövetkezet bagóért vette
Igy bizony üres lett az utca zsebe
Az éhség nyomorában megjelentek
A meggazdagodott TSZCS-ek
S bagóért felvásárolták az épületeket
S foghíjas telkeket
Dorner vagyona átváltozott
S lám csak később értettem meg
Hogy a strandi büfében
Egy volt TSZCS-és vezető
Aki saját hányadékában aludva
Tíz ujját az égnek tartva hirdette gazdagságát,
Mert amikor megkérdezték tőle
Miért tartja tíz ujját az égre
Hogy lássák ki vagyok, – felelte gügyögve
Mert a tíz ujján ékköves vastag aranygyűrű
Csillogta sötét jövőjét s valaki nyomorát
S hogy gyermeke a körösztrévé
Mennyekbe jutott az már nem csoda
Hiszen minden alapító hacsak nem
Bolondnak született
Mérnök, jogász s doktor lett
A vagyon egyre növekedett, a nyomásra
Verésre egyre több paraszt a TSZ-be lépett
Belépett kényszerrel
S lám:
A lóval együtt a befogták a gazdát a kocsiba
Dolgozhatott a közös földjén
Még a tulajdonnal nem bírók s
Az idevezényelt „nacsalnyikok”
Vezetőként irányították a szétvert családok
Vérén működő közöst
A szovjet parancsnokok
Ingyen féldisznókat kaptak
S e jó szokás később is megmaradt
Mert amikor megjelent a fekete autó
Elkiabálta magát a Nyakló
Vágás lesz!, s hullott a többtucat

Sertés s ment a csomagtartók mélyén
Budapest felé
Nőhetett a vagyon, hiszen a parasztságot
Hazugságokkal lóval együtt
A templom mögé hívták, közmunkát
Járványt, oltást hirdetve
S este ló nélkül sírva térhettek
Kifosztott otthonaikba
S ki követelte jussát, mint a kordés paraszt
Ki a TSZ irodába menni mert
Az agitáló három főszervező közül
Egy a drapéria mögé menekült
Egy az asztal alá bujt
Egy pedig a plébániára menekülve
Tán egy pillanatra megtagadva kommunista múltját
Isten házában keresett menedéket
A pribék besúgók is dolgoztak
A vasútállomásról induló tüntetők közül
Rendületlenül keresték a főszervezőket
Közülük többen elmenekültek
Volt ki belsőgumit dobva a Dráván át
A pártbizottság előtt megjelent tank
A vöröscsillag magasba emelője
További félelmet gerjesztett
S nem hitt a komcsik társadalmában
Leponyvázott csepel teherautókon távozott
A befogadó nyugat felé
Jól jött a távozás!
A távozók vagyonát jó elvtársak kapták!
Tovább nőhetett a munka nélkül szerzett
Mások véres munkáján szerzett vagyon
Nőtt a vagyon miközben egyenlőséget
S a közös előnyeit hirdették
E nehéz helyzetben az egyház
Mit tehetett: az esperes nyugalomra intett
Pedig az Antikrisztus barcsi kommunisták
Üldözték az egyház méltóságát
A tanárokat tanítókat kik együtt vonultak a néppel
A környező pusztába helyezte
S kik szimpatizáltak a párttal
Mint a „Vörös rém” lett az előkelőség
S mit akart akkor a nép aki csak érezte
A szovjet gyarmati létet
A pártbizottság előtt strázsáló munkásőr sipkájáról
Levetették a csillagot
S ki feldühödött vagyona elvétele miatt
Mit tehetett: szétverte a pénzügyőrséget
S a tanácsházát
Sokáig tartott a kihallgatás agitálás s végül
„rabszolgának” mindenki megtört.
Később a söprögetők is nagy emberek lettek
Mint porkolábok a rend őrei

Utószó

Akiket megverték, – gyermekei
Legfeljebb postások lettek
S akik vertek: azok lettek a bírák
Ma is marnak, vesznek
Csak a köz javára nem gyarapítanak
Tönkrement:
Barcs, mint vasúti csomópont
Fűrészüzem
Belcsa kirabolva
Meller kastély még nem elég értéktelen a felvásárlásra
Kisipar megszűnt
Paraszti tulajdon TSZ-RT-n keresztül magántulajdonban
Tönkretéve ezeket
Ipar nincs
Kereskedelem nincs
Csak az van ami a tehetségtelen vezetés miatt állami vagy EU-s támogatásból épült
A volt paraszti birtok, kisipari rendszer és polgári társadalom szétverése Barcsot talán nem
végrelegesen de a mai napig szétverte.
Ha valaki a paraszt vagyonát elveszi, még nem lesz paraszt!
Ha valaki a kisiparos gépeit elveszi, még nem lesz iparos!
Ha valaki a kereskedő helyére ül, még nem lesz kereskedő!
Ha valaki a nép nyakára ül, még nem lesz Isten!

1. Utóhang

Német Jenő buszpályaudvart építtetett. Inkább kutyaól volt, de volt, mint a magyar narancs!
DÍCSÉRETET KAPOTT!
Feigli Ferenc lebontatta, – IBL díjas lett!
Most Német Jenő kellene
S utána Feigli, hogy még egyszer nagyot tehessenek az életben!

2. Utóhang

Igen ilyen emberek kellenek az önkormányzatba! Milyenek?

Hát amikor ideérkezett P. titkárnőnek, összeszedte a pártpénzeket. Ami délig összegyűlt, fogta kiszedte a kasszából. Fogta elment vásárolni. Vett magának rúzszt meg miegyebet. Másnap futnak az elnökhöz: Baj van elnök elvtárs, eltűnt a tagdíj! Az elnök elvtárs hívatta a titkárnőt s kérdezte: Hol a pénz? Válasz: hát elköltöttem, miért nem szabad? (Teljesen igaz történet)

2006. 09. 23. 21:34

* * *

*Apám remegő kézzel nyúlt
A félig pohár vízhez.
Mefogta.
Szájához emelete.
Szemét lesütötte.
Ö-ö-nöm, – nyögte fájdalmasan.
Lassan, nagyon lassan kiitta.
Senki, de senki nem szólt,
Nem kiáltott senki:
Legyen végre vége!*